

KARVIAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2018 ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO:

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
1.1. Kokoonpano	2
1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet	2
1.3. Yhteys tilintarkastajaan	2
1.4. Toimintamuodot	2
2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI	4
2.1. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen sekä tuloksellisuuden ja tarkoituksen mukaisuuden arviointi	4
2.2. Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet	6
3. KUNTAKONSERNI	6
4. YHTEENVETO	7

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1. Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Valtuusto on kokouksessaan 5.6.2017 valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

<u>Varsinainen jäsen</u>		<u>Henk.koht.varajäsen</u>	
Paavo Tuuliniemi	(5)	Pekka Niskala	(0)
Aarre Välimäki	(4)	Hilma Välimäki	(1)
Merja Holkko	(1)	Marita Hietakoivisto	(4)
Hanna-Kaisa Luomanen	(0)	Esko Luomanen	(5)
Ilmo Törmä	(5)	Sinikka Myllyviita	(0)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 5 kpl.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ole ollut seuraavia ns. pysyviä esteellisyyksiä.

1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

1.3. Yhteys tilintarkastajaan

Kunnan tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso.

1.4. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2018 vuosille 2017-2020 hyväksytyyn arviointisuunnitelman

mukaisesti. Vuoden 2018 painopistealueena on ollut elinvoimalautakunnan alaiset toiminnot (elinkeinotoimi ja maaseututoimi) sekä johtamisjärjestelmän, omistajaohjauksen ja konserniohjauksen valvonnan, järjestämisen ja toimivuuden arviointi.

Jokaiseen tarkastuslautakunnan kokoukseen on kutsuttu kunnanjohtaja ja kunnansihteeri selvittämään ajankohtaisia kunnan toimintaan ja talouteen liittyviä asioita. Jokaisessa kokouksessa on ollut myös työohjelman mukainen arviointiteema.

Kunnanjohtajan ja kunnansihteerin lisäksi toimintavuoden aikana kokouksissa on ollut kuultavina yirtysneuvoja ja kunnanrakennusmestari.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Viranhaltijoiden täytettäväksi on annettu arviointilomake, joka on liitteineen toimitettu ennen kokousta tarkastuslautakunnan jäsenille.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on keskinäisellä työnjaolla sopinut eri toimielinten hallinnon seuraamisesta.

Lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu on seuraava:

<u>Lautakunta</u>	<u>Tarkastuslautakunnan jäsen</u>
Kunnanhallitus	kaikki
Elinvoimalautakunta	Jäsen Hanna-Kaisa Luomanen
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Jäsen Merja Holkko
Tekninen lautakunta	Jäsen Aarre Välimäki
Vapaa-ajanlautakunta	Jäsen Ilmo Törmä

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta teki 17.5.2019 kokouksen yhteydessä tutustumiskäynnin esittävien taiteiden katsomolle.

2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

2.1. Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen sekä tuloksellisuuden ja tarkoituksen mukaisuuden arviointi

Tarkastuslautakunta on suorittanut sille kuuluvaa arviointityötä edellä tässä arviointikertomuksessa esitetyillä tavoilla.

Tarkastuslautakunnan saaman käsityksen mukaan hallintokuntien toiminta on olennaisilta osin ollut valtuuston päättämien tavoitteiden mukaista. Osana arviointityötä tarkastuslautakunta on kartoittanut kuntastrategian toteutumista. Karvian kunnan kuntastrategia vuosille 2016 - 2019 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.12.2015.

Kartoitus on tehty tarkastuslautakunnan kokouksessa 7.9.2018 kunnanjohtajan antaman arviointilomakkeen ja suullisen esityksen perusteella. Arviointilomakkeella oli esitettynä kuntastrategian tavoitteita sekä niiden saavuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä ja tehtömenpiteiden vaikutuksia.

Tarkastuslautakunta katsoo, että kuntastrategia ohjaa kunnan toiminnan suunnittelua ja johtamista. Tarkastuslautakunta katsoo myös, että kuntastrategian tavoitteet ovat suurelta osin toteutuneet.

Kuntastrategian taloudellisena tavoitteena on esitetty vakaalla pohjalla oleva talous ja ettei lainaa oteta käyttötalouden ylläpitoon. Tämän tavoitteen osalta tarkastuslautakunta kuitenkin toteaa, että vuoden 2018 tilinpäätöksessä vuosikate on ollut negatiivinen -178 858,89€. Kunnan vahvasta kassasta johtuen käyttötalouden menot on kuitenkin voitu vuonna 2018 kattaa kassavaroja käyttämällä eikä lainaa ole tarvinnut nostaa käyttötalouden menoihin.

Kuntastrategian mukaisista toimepiteistä ja toimenpiteiden positiivisista vaikutuksista huolimatta tavoite väestömäärän säilymisestä vähintään nykyisenä on jäänyt toteutumatta. Tämän tavoitteen osalta tarkastuslautakunta toteaa, että väestömäärän vähentymiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikutukset voivat näkyä vasta pidemmän ajan kuluttua. Voidaan myös olettaa, että ilman tehtyjä toimenpiteitä väestömäärän laskeminen olisi voinut olla tähänastista suurempaa.

Kokouksessa 23.11.2018 tarkastuslautakunnalle esiteltiin kunnan johtamisjärjestelmä sekä omistajaohjauksen ja konserniohjauksen valvontaan ja järjestämiseen liittyviä asioita. Esillä oli mm. konserniasioiden raportointi ja konsernijohton tytäryhteisöille antamat toimintaohjeet. Samassa kokouksessa kartoitettiin myös elinvoimalautakunnan toimintaa yirtysneuvojan antaman kirjallisen ja suullisen raportin muodossa. Tarkastuslautakunnalle selvitettiin yirtysneuvojan toimenkuvan sisältöä sekä elinvoiman kehittämiseksi tehtyjä toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia.

Kokouksessa 18.1.2019 elinvoimalautakunnan toimintaa on arvioitu erityisesti strategian tavoitteiden valossa. Saatujen kirjallisten ja suullisten selvityksen perusteella tarkastuslautakunta katsoo, että elinvoimalautakunnan toiminta on ollut kuntastrategian tavoitteiden mukaista.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa erilaisten vertailujen käyttämisen hyödyt on tiedostettu. Vertailujen hyödyntämistä rajoittavana tekijänä on tuotu esille ajan puute.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että erilaisia vertailuja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja johtamisessa. Tarkastuslautakunta korostaa suunnitelmallisuuden merkitystä vertailujen tekemisessä.

Kasvatus- ja opetustoimen alaisessa toiminnassa on hyödynnetty erilaisia asiakaskyselyitä. Myös asiakaskyselyiden osalta tarkastuslautakunta korostaa suunnitelmallisuuden merkitystä.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan suurimmat haasteet kasvatus- ja opetustoimessa on ollut päivähoiton ja yhtenäiskoulun toimintakulttuurien luomisessa.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2017 arviointikertomuksessa nostanut esille johtamistyön resurssien riittävyyden ja muutosten toteutumisen suunnitelmallisen seurannan. Tuolloin tarkastuslautakunta on todennut myös, että suuret muutokset mahdollistavat useita hyötyjä. Näiden hyötyjen toteutuminen mahdollisimman suurina edellyttää riittävää panostusta johtamistyöhön.

Tarkastuslautakunta korostaa edelleen riittävien johtamistoimenpiteiden ja seurannan merkitystä. Seurannassa korostuu mm. erilaisen työilmapiirikyselyiden ja kehityskeskusteluiden merkitys.

Teknisen toimen arviointi on tehty tarkastuslautakunnan kokouksessa 17.5.2019. Arviointi tehtiin kunnanrakennusmestarin toimittaman kirjallisen aineiston ja suullisen esityksen perusteella.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota alhaiseen investointien toteutumisprosenttiin, 49% talousarviosta. Käytettävien resurssien tuloksellisen ja tarkoituksenmukaisen käytön kannalta on tärkeää, että kunnanhallitus valmistelee valtuustolle valmisteluresursseihin nähden realistisen investointisuunnitelman.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan kiinteistönhuoltoa varten on hankittu sähköinen huoltokirja, jonka avulla voidaan paremmin aikatauluttaa

huoltoja ja seuraamaan niiden toteutumista. Sähköisen huoltokirjan avulla pystytään myös yleisesti paremmin seuraamaan rakennusten kuntoa ja suunnittelemaan niiden korjaustarpeita. Huoltokirjan käyttöönottoa on hidastanut henkilöstöressurin vähyys.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että sähköiseen huoltokirjaan ja sen hyödyntämiseen liittyvät suunnitelmat toteutetaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että jatkuva asiakaspalveluvalmius estää joissain tapauksissa työajan tarkoituksenmukaisen käyttämisen. Tarkastuslautakunta suosittelee, että kunnanhallitus huomioi asiakaspalvelun laajuden vaikutuksen tarkoituksenmukaiseen työajan käyttöön.

2.2. Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet

Tilinpäätöksen mukaan tuloslaskelman osoittama vuosikate oli -179 t€, joka on 233 t€ vähemmän kuin talousarviossa. Tilikauden alijäämä oli 1,1 M€, joka on 206 t€ suurempi kuin talousarviossa. Investointimenojen toteutuma oli 464 t€, joka on 49 % budjetoidusta.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota käyttötalouden huolestuttavaan kehitykseen.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan investointimenojen alhainen toteutumaprosentti johtuu suurelta osin valmisteluresursseihin nähden suuresta investointisuunnitelmasta. Tarkastuslautakunta kiinnittää kunnanhallituksen huomiota sen vastuuseen valmistella valtuustolle valmisteluresursseihin nähden realistinen investointisuunnitelma. Ylimoitettu investointisuunnitelma vaarantaa valtuuston budjettivallan toteutumisen.

3. KUNTAKONSERNI

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonserniin kuuluvista yhtiöistä. Toimintakertomuksen sivuilla 30-34 on esitetty konserniohjeen tavoitteita ja annettu selonteko konsernivalvonnan järjestämiestä.

Konsernitilinpäätöksen mukaan tilikauden alijäämä on 1,0 M€ ja lainakanta 4 280€/asukas. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus on 59,35 %. Konsernin kertynyt ylijäämä on 5 213€/asukas.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku ylittää ns. kriisikuntakriteerin. Konsernitilinpäätöksen muut tunnusluvut eivät täytä erityisen vaikeassa asemassa olevien kuntien kriteerejä.

4. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2018 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Hallituksen tulee antaa valtuustolle arviointikertomuksessa esille nostetuista asioista KunL 121.5§ mukainen lausunto.

Karviassa 17.5.2019

Paavo Tuuliniemi
puheenjohtaja

Esko Luomanen

Aarre Välimäki

Ilmo Törmä